

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ศึกษาทุกข์ในไตรลักษณ์และทุกข์ในอริยสัจ ๔ ในการเจริญวิปัสสนาภาวนา

ผู้วิจัย : พระอธิการจิรวัดน์ จกกวโร (ป็นสุวรรณภูนิธิ)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (วิปัสสนาภาวนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระมหาสุรชัย วราสโภ (บูรณะวังศิลา), ดร. ป.ธ.๗, พธ.บ., M.A., Ph.D.
(Vedic Studies)

: รศ.เวทย์ บรรณกรกุล ป.ธ.๙, พธ.บ., ศษ.ม. (ประชากรศึกษา)

วันสำเร็จการศึกษา : ๓๑/มีนาคม/๒๕๕๘

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ เพื่อศึกษาทุกข์ในไตรลักษณ์ในคัมภีร์พุทธศาสนาเถรวาท เพื่อศึกษาทุกข์ในอริยสัจ ๔ ในคัมภีร์พุทธศาสนาเถรวาท และเพื่อศึกษาทุกข์ในไตรลักษณ์และทุกข์ในอริยสัจ ๔ ในการเจริญวิปัสสนาภาวนา โดยการศึกษาข้อมูลจากคัมภีร์พุทธศาสนาเถรวาท คือ พระไตรปิฎก อรรถกถาฎีกา และหนังสืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น คัมภีร์วิสุทธิมรรค เป็นต้น เรียบเรียงบรรยายตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ จากการศึกษาพบว่า

ทุกข์ หมายถึง เป็นสิ่งมีภัย บีบคั้นผ่นแปร เป็นของปรุงแต่ง คือ ถูกปัจจัยต่าง ๆ มาชุมนุมกันแล้วถูกปรุงแต่ง มีสภาพที่ขึ้นต่อปัจจัย ไม่เป็นของคงตัว คือในตัวของมันเองก็มีสภาพที่แผดเผาให้ย่อยยับสลายไป ผู้มีกิเลสที่เข้าไปยึดติดถือมั่น อาจเร้าร้อน กระวนกระวาย โดยมากเกิดขึ้นแก่ผู้มีปัญญาน้อย ที่ยังไม่เคยเจริญวิปัสสนาภาวนา เพื่อเกิดปัญญาในเรื่อง ทุกข์ มีปรากฏในหมวดธรรมสำคัญ ๓ หมวด คือ ๑) ในเวทนา คือ ทุกข์ สุข อุเบกขา ๒) ในไตรลักษณ์ คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ๓) ในอริยสัจ คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค

ทุกข์ในไตรลักษณ์ หมายถึง ธรรมชาติที่มีอยู่ มีสภาวะขัดแย้งทำให้คงทนสภาพอยู่อย่างเดิมไม่ได้ ยกเลิกไม่ได้ เป็นไปตามธรรมดา ซึ่งกินความกว้างขวางครอบคลุมทั้งหมด ดังความว่า สิ่งใดไม่เที่ยง สิ่งนั้นเป็นทุกข์ หรือสังขารทั้งหลายทั้งปวงเป็นทุกข์

ทุกข์ในอริยสัจ หมายถึง สภาวะที่เกิดขึ้นแก่เบญจขันธ์ ที่เป็นอุปาทานขันธ์ กระทบเป็นปัญหาต่อชีวิต ในลักษณะมีการแปรปรวน ปรุงแต่งอยู่เนื่อง ๆ เร้าร้อนอยู่เรื่อย ๆ ไม่คงที่ แต่สามารถที่จะยกเลิกแก้ไข ทำให้หมดสิ้นไปได้ ด้วยการมีปัญญารู้เท่าทันตามความเป็นจริง ตามอาการที่ปรากฏ มีรูป เสียง กลิ่น รส กายสัมผัส จิตนึกคิด เกิดขึ้นในเบญจขันธ์

ทุกข์ในการเจริญวิปัสสนาภาวนา หมายถึง ทุกข์อริยสัจ คือ สภาวะธรรมที่เป็นทุกข์ในไตรลักษณ์ แต่จำกัดขอบเขตเฉพาะเท่าที่จะเกิดเป็นปัญหาแก่นมนุษย์ ซึ่งเกี่ยวข้องกระทบต่อชีวิตหมายเอาเฉพาะเรื่องเบญจขันธ์ หรืออุปาทานขันธ์ เพื่ออบรมพัฒนาสติปัญญา ให้รู้แจ้งชัดในสภาวะธรรมที่ปรากฏ ตามความเป็นจริง ในสิ่งที่จริงเกิดขึ้นโดยธรรมชาติปราศจากการกระทำขึ้นหรือการปรุงแต่ง เพื่อการดับทุกข์ อันเป็นเป้าหมายสูงสุด ของการเจริญวิปัสสนาภาวนาในพุทธศาสนาเถรวาท

Thesis Title : A Study of Suffering in the Three charecteristice and Suffering in the Four Noble Truths in Insight Meditation Practice

Researcher : Phraathikan jirawat Cakkavaro (Pinsuwanpunithi)

Degree : Master of Arts (Vipassana Meditation)

Thesis Supervisory Committee

: Phramaha Surachai Varāsabho (Booranawangasila), Pali VII, B.A., M.A., Ph.D. (Vedic Studies)

: Assoc. Prof. Wate Bannakornkul Pali IX, B.A., M.Ed. (Population Studies)

Date of Graduation : 31/March/2015

Abstract

This thesis has three objectives, to study the sufferings the three characteristics in Theravada Buddhist Scripture, to study the suffering in the Four Noble Truths in Theravada Buddhist Scripture and to study the suffering in three Characteristics and in the Four Ariyasuccas in developing Vipassana Bhavana by studying the data from Theravada Buddhist Scriptures, The Pali Canon the connected Commentaries and Sub- Commentary, such as Visudithimagga Scripture etc. which are composed by the experts.

From the study It is found that the suffering means the thing which is not easy to bear, and not permanent. The person with defilement who cling to the temperament will be in suffering. Mostly the suffering arise to the person with little wisdom. Who is not used to practice the Dhamma to have some wisdom knowing the suffering which appears in the Three principle divisions which there are the Three

groups of Dhamma namely the suffering in Felling the three Characteristics and the Four Noble Truths.

Three Characteristics means the Existing nature which not permanent and always changing as said by the Buddha that what is impermant is suffering and all conditioned things are in suffering.

The suffering in the Four Noble Truths means the state arising in the Five aggregates is impermanent and always changing. However one can extinguish the suffering with wisdom knowing the form, the Sound, the smell, the taste, the bodily touch and the mental temperament.

The development of the Insight Meditation is the development of the wisdom to realize the real state of the body. This fact is the highest target in developing the Insight Meditation. In Theravada Buddhism the development of the Insight Meditation must depend on pukkha Ariyasacca because Dukkra Ariyasacea is the suffering in The Three Characteristics. The suffering is one of the Four Noble Truths.